

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247883

**การพัฒนารอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ
และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่**

จินตนา ตรีรัตนธำรง

**พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล**

**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555**

๖๐๐๒๕๒๕๗๔

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

การพัฒนารอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ
และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

จินตนา ตริรัตน์ธำรง

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

การพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ
และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

จินตนา ตริรัตน์ธำรง

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

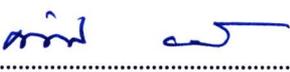

.....ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร. บุญพิชชา จิตต์ภักดี

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. อารีวรรณ กลั่นกลิ่น

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพรรณ พุ่มอาภรณ์

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. อารีวรรณ กลั่นกลิ่น

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา

15 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีได้ ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร. อารีวรรณ กลั่นกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำตลอดจน ช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และเมตตา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ กราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และขอกราบ ขอบพระคุณคณะกรรมการสอบทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศุล บุญช่วง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตยา ภิญโญคำ อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อาจารย์นายแพทย์นราวุฒิ ประเสริฐวิทยาภิจ อาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ ดร. ลัดดาวัลย์ สิงห์คำฟู ดร.हरรรษา เทียนทอง รองหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล คุณนิภา ภูปะวะ โรทัย หัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรศาสตร์ คุณวัชรวิวัฒน์ สุนทรธรรม และคุณธัญพร กฤษณา ผู้ตรวจการ งานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่กรุณาสละเวลา ในการให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นแก่ผู้ศึกษา

ขอขอบพระคุณ คุณศิริภรณ์ หันพงศ์กิตติกุล หัวหน้าหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และ หลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษา ตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และพยาบาลวิชาชีพกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เสียสละเวลา ให้ความร่วมมือในการศึกษา ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครั้ว เพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษา สามารถดำเนินการค้นคว้าแบบอิสระได้สำเร็จ คุณงามความดี และสิ่งที่เป็นประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ ผู้ป่วย และทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วย
กึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นางจินตนา ตริรัตน์ธำรง

ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. อารีวรรณ กลั่นกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

247883

สมรรถนะของพยาบาลมีผลต่อคุณภาพการพยาบาล ความปลอดภัยของผู้รับบริการ และการพัฒนาองค์กรในระบบบริการสุขภาพ กรอบสมรรถนะเฉพาะของพยาบาลจึงเป็นเรื่องมีอสำคัญยิ่งในการวัดสมรรถนะพยาบาล การศึกษาเชิงพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยประยุกต์กลยุทธ์การพัฒนากรอบสมรรถนะของ มาร์เรลลี, ทอนโดรา, และ ฮอจ (Marrelli, Tondora, & Hoge, 2005) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญพยาบาลวิชาชีพด้านผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบบันทึกรายการสมรรถนะ 2) แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ และ 3) แบบประเมินกรอบสมรรถนะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหารายชื่อ

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจและหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มีจำนวน 6 ด้าน และพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 66 ข้อ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับระบบหัวใจ และหลอดเลือด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 13 ข้อ 2) ด้านการประเมินผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านการพยาบาลผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ

จำนวน 14 ข้อ 4) ด้านการพยาบาลผู้ป่วยที่ทำหัตถการเพื่อการตรวจวินิจฉัย และรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจ และหลอดเลือด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 16 ข้อ 5) ด้านการบริหารยาในผู้ป่วยโรคหัวใจ และหลอดเลือด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 8 ข้อ และ 6) ด้านการปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 7 ข้อ

ผู้บริหารทางการพยาบาลสามารถประยุกต์ใช้กรอบสมรรถนะในการสร้างแบบประเมินสมรรถนะเฉพาะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตลอดจนพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด ใช้กรอบสมรรถนะนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะเฉพาะเหมาะสมต่อไป

Independent Study Title Development of a Competency Framework of Professional Nurses
in the Sub Coronary Care Unit, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Mrs. Jintana Trirattanathumrong

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Areewan Kankrin Advisor

Assistant Professor Dr. Prongsri Keitlertnapha Co-advisor

ABSTRACT

247883

Nurse competency plays a critical role in determining the quality of nursing service, client safety and service development in health organizations. A specific competency framework for nurse evaluation is an essential tool in ensuring nurse competency. The purpose of this developmental study was to develop a competency framework for professional nurses in the Sub Coronary Care Unit of Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital based on the framework by Marrelli, Tondara, & Hoge (2005). The sample consisted of 6 nurse specialists and 5 experts. Data collection process included reviewing relevant literature and interviews with the nurse specialists. The instrument used for this study was 1) a competency list record form, 2) interview guidelines, and 3) a competency framework evaluation form. The data analysis consisted of content analysis and calculation of content validity index.

The results of the study revealed that the competency framework of the nurses included 6 themes and 66 behavioral indicators which can be classified as: 1) knowledge of the cardiovascular system (13 indicators), 2) evaluation of subcritical cardiovascular clients (8 indicators), 3) nursing services for subcritical cardiovascular clients (14 indicators), 4) nursing service for diagnostic and treatment procedures in cardiovascular clients (16 indicators), 5)

medical administration with cardiovascular clients (8 indicators), and 6) cardiopulmonary resuscitation (7 indicators).

Nurse administrators can apply this competency framework in developing a competency assessment form for measuring specific competency of professional nurses in the Sub Coronary Care Unit of Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital. Professional nurses in turn can use this competency framework as a guideline for self-development to meet specific competencies and qualifications.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	5
คำถามการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ	7
การพัฒนารอบสมรรถนะ	12
ลักษณะงานในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจและหลอดเลือด	19
สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจและหลอดเลือด	34
กรอบแนวคิดในการศึกษา	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	54
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	54
การรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
การอภิปรายผล	102
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	110
สรุปผลการศึกษา	110
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้	115
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	115
เอกสารอ้างอิง	116
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์	124
ภาคผนวก ข เอกสารรับรองโครงการวิจัย คณะแพทยศาสตร์	125
ภาคผนวก ค เอกสารพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	127
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	133
ภาคผนวก จ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	137
ประวัติผู้เขียน	138

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
4-1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การพยาบาลผู้ป่วยหนักโรคหัวใจ และหลอดเลือด / กึ่งวิกฤต โรคหัวใจ และหลอดเลือด ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่	61
4-2	กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม	63
4-3	กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	69
4-4	กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ฉบับร่าง)	77
4-5	ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) ด้านความรู้เกี่ยวกับ ระบบหัวใจ และหลอดเลือด โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ	85
4-6	ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤต โรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) ด้านการ ประเมินผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	87
4-7	ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤต โรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) ด้านการ พยาบาลผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	88
4-8	ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) ด้านการพยาบาล ผู้ป่วยที่ทำหัตถการเพื่อการตรวจวินิจฉัย และรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจ และหลอดเลือด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	90
4-9	ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) ด้านการบริหารยา ในผู้ป่วยโรคหัวใจ และหลอดเลือด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4-10	ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตโรคหัวใจและหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) ด้านการปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	93
4-11	จำนวน และร้อยละ ของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ รายข้อ ที่มีค่า I-CVI เท่ากับ 0.80	94